

Retten til eget bilde (denne teksten er hentet fra <http://www.torvund.net/>)

Åndsverkloven § 45c

Opphavsrett eller rettigheten til fotografisk bilde tilkommer fotografen, men § 45c sier at fotografi som avbilder en person ikke kan gjengis eller vises offentlig uten samtykke fra den som er avbildet. Bestemmelsen representerer således en skranke for fotografens mulighet til å kunne utnytte det fotografi han eller hun har rettigheter til.

Utgangspunktet er at den avbildede må samtykke. Man trenger ingen grunn for å nekte samtykke, det er tilstrekkelig at man ikke ønsker at bildet skal gjengis offentlig. Det er den offentlige gjengivelsen som krever samtykke, det kreves ikke samtykke for å ta bildet. Så man kan ta bilde først og spørre etterpå om dette kan offentliggjøres.

Det er visse unntak fra kravet om samtykke:

- For det første kan et bilde gjengis offentlig uten samtykke dersom avbildningen har aktuell og allmenn interesse. Offentlige personer som opptrer i sin offentlige rolle kan ikke motsette seg at bilder gjengis offentlig. Men også offentlige personer har krav på et privatliv og paprazzi-bilder som viser kjente personer i private sammenhenger kan ikke uten videre gjengis offentlig. Her er det mange vanskelige grensespørsmål, men disse behandles ikke nærmere i denne sammenhengen.
- Det andre unntaket gjelder der avbildningen av personen er mindre viktig enn hovedinnholdet i bildet. Det kan for eksempel være at den situasjon som avbildes er hovedmotivet, og at den avbildede person nokså tilfeldig har blitt med på bildet. Tar man bilder av strandlivet om sommeren kan sommerstemningen være hovedmotivet og de personer som tilfeldigvis var det da bildet ble tatt være mindre viktige. Denne bestemmelsen kommer i tillegg til unntaket for bilder som har aktuell og allmenn interesse, og kan gi unntak fra samtykkekravet også når disse vilkår ikke er oppfylt.
- Det tredje unntaket gjelder bildet som gjengir forsamlings, folketog i friluft eller forhold eller hendelser som har allmenn interesse. Den som vil trykke et bilde av 17-maitoget på Karl Johan behøver ikke innhente samtykke fra samtlige som gikk i toget. Det samme gjelder deltakere i demonstrasjonstog. Heller ikke her går vi inn i grensespørsmålene.
- En fotograf kan stille ut bilder som reklame for sin virksomhet uten å innhente samtykke. Men den som er avbildet kan nedlegge forbud mot at bildet blir brukt på denne måten.